

Η Πρόταση

Πρόταση ονομάζεται ένα σύνολο λέξεων που είναι γραμματικά και συντακτικά οργανωμένο και φυσικά έχει ολοκληρωμένο νόημα.

Τα βασικά συστατικά κάθε πρότασης

3 είναι τα βασικά συστατικά κάθε πρότασης:

α) **ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ** (ποιος;-α;-ο;) σε πτώση πάντοτε ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ

β) **ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ** (τι; - ΑΨΥΧΟ ή ποιον; - ΕΜΨΥΧΟ) στις πλάγιες πτώσεις ΓΕΝΙΚΗ & ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ

γ) **ΡΗΜΑ**

κάνω κάτι → π.χ Διαβάζω ένα μυθιστόρημα

παθαίνω κάτι → π.χ Χτύπησα το πόδι μου

βρίσκομαι σε μια κατάσταση → π.χ Κοιμάμαι

ΠΡΟΣΟΧΗ! Όσα ρήματα έχω τόσες είναι και οι προτάσεις μου!

διάκριση προτάσεων ως προς τα **συστατικά** τους μέρη

ΑΠΛΗ: μόνο βασικοί όροι δηλ. Υ – Ρ – Α ή Κ π.χ *Η Μαρία κοιμάται. Η Μαρία ακούει μουσική. Η Μαρία είναι όμορφη.*

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΗ: λείπει κάποιος από τους βασικούς όρους. π.χ *Καλημέρα! Χρόνια πολλά! Με λένε Αγγέλα. Εσένα;*

ΣΥΝΘΕΤΗ: κάποιος από τους βασικούς όρους συναντάται πάνω από μία φορά (δηλ. +1Υ ή +1Α ή +1Κ) π.χ *Η εστίαση, φωτογράφιση , εμφάνιση και εκτύπωση γίνονται παιχνίδι. Κακοκαιρία πλήττει το Μεξικό και την Αυστραλία. Η Ελένη είναι έξυπνη και εργατική.*

ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ: εκτός από τους βασικούς όρους περιλαμβάνει και άλλες λέξεις που μας δίνουν επιπλέον πληροφορίες (προσδιορισμοί) και τις οποίες αν τις αφαιρέσουμε έχουμε πάλι ολοκληρωμένο νόημα. π.χ *Η Λίνα ψήλωσε, έγινε σωστή δεσποινίς.*

διάκριση προτάσεων ως προς τη σημασία τους

ΑΠΟΦΑΝΤΙΚΗ

δίνουμε μια
πληροφορία
εκφράζουμε
μια κρίση
ΤΕΛΕΙΑ

Αύριο θα πάμε εκδρομή.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΗ

ζητάμε μια
πληροφορία
ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΟ

Θα πάμε
αύριο
εκδρομή;

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

εκφράζουμε
μια προσταγή,
επιθυμία,
προτροπή,
παράκληση
ΤΕΛΕΙΑ
ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΟ

Ας πάμε
αύριο
εκδρομή!

ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΙΚΗ

εκφράζουμε ένα
έντονο
συναίσθημα Π.χ
έκπληξη
θαυμασμό
ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΟ

Αύριο θα πάμε
εκδρομή! (παρόλο
που θα βρέχει)

διάκριση προτάσεων ως προς την ποιότητά τους

Καταφατικές όταν δεν έχουν άρνηση.

Η ιστορία είναι επιστήμη.

Αρνητικές όταν περιέχουν άρνηση.

Δεν τον ξέρω. Μην το πεις.

διάκριση προτάσεων ως προς τη **σχέση** τους με τις άλλες

Κύρια όταν εκφράζει ένα πλήρες νόημα.

Φέρε μου ένα ποτήρι κρύο νερό.

Δευτερεύουσα όταν δεν στέκεται μόνη της στο λόγο και χρειάζεται να εξαρτηθεί από μια άλλη πρόταση.

Φέρε μου ένα ποτήρι κρύο νερό, γιατί δίψασα.